

Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση για την εκπαίδευση
ΤΕΥΧΟΣ 71, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016, ΤΙΜΗ € 5.00



- Ανάπτυξη του Λόγου σε Παιδιά με Σύνδρομο Down και Διαταραχές Κατάθλιψης
- Αντιμετώπιση της Διάσπασης Προσοχής με την Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.
- Απόψεις για τον Αντισμό και των Εκπαιδευτικούς της Παράλληλης Στήριξης
- Ο Ρόλος των ΕΔΕΑΥ στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση
- Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο Πολυπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο
- Η Συμβολή του Ψυχολογικού Κλίματος της Τάξης στην Ενσωμάτωση των Μαθητών με ΕΜΔ

θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Π.Ε.Σ.Ε.Α.)
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016 ΤΕΥΧΟΣ 71 ΤΙΜΗ € 5.00 ΚΩΔΙΚΟΣ 035018

θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΩΔΙΚΟΣ 035018

Διεύθυνση: Γούναρη 21-23,
185 31 Πειραιάς
Τηλ.-Fax: 2651048830, 210 5731768
Κιν.: 6977244295, 6977743862
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>
Ιδιοκτήτης: Π.Ε.Σ.Ε.Α.
Εκδότης: Μηνάς Ευσταθίου

Συντακτική Επιτροπή
Μηνάς Ευσταθίου: 6977244295
Άννα Τηλιακού: 6932942156
Λευτέρης Ρατσιάτος: 6977743862
Γιώργος Κ. Γαλάνης: 210 4954478
Ελένη Περιστέρη: 6974706370

Κριτική Επιτροπή Αρθρων
Γιώργος Τσιάκαλος
Λάμπτρος Σταύρου
Σπύρος Σούλης
Μαρία Δροσινού

Διευθυντής Έκδοσης: Μηνάς Ευσταθίου
Επιμέλεια: Μηνάς Ευσταθίου, Γιώργος Κ. Γαλάνης
Φωτογραφία: Αρχείο Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Στοιχειοθεσία: Ιωάννα Τσίκα
Εκτύπωση: Γεώργιος Μυλωνάς & ΣΙΑ Ο.Ε.

Συνεργασίες - Συνδρομές

- Προς: • e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
• Μηνάς Ευσταθίου, Απελευθερώσεως 14,
453 32 - Ιωνίννια, 6977244295
• Γιώργος Γαλάνη, Χαριλάου Τρικούπη 85,
181 20 - Κορυδαλλός, 6944126716
• Π.Ε.Σ.Ε.Α., Τ.Θ. 80497, 18510 - Πειραιάς

Συνδρομή ενός έτους (4 τεύχη):

Μέλη ΠΕΣΕΑ & Συνδρομητές Περιοδικού: € 20.00
Οργανισμοί, Σύλλογοι, ΝΠΔΔ κ.λπ.: € 30.00

- Με κατάθεση στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ -
Αρ. Λογ. 359/904078-15
IBAN: GR5701103590000035990407815
• Με ταχυδρομική επιταγή Ε.Λ.Τ.Α.
(με ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο)

Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις
του συγγραφέα ο οποίος και βαρύνεται
αποκλειστικά τόσο για την ερευνητική
δεοντολογία, την επιστημονικότητα και εγκυρότητα
των θέσεων όπως αυτές παρουσιάζονται,
όσο και για τη γλώσσα που χρησιμοποιεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα του Διευθυντή Έκδοσης	1
Ανάπτυξη του Λόγου σε Παιδιά με Σύνδρομο Down και Διαταραχές Κατάθλιψης	3
Αντιμετώπιση της Διάσπασης Προσοχής με την Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε.	11
Απόψεις για τον Αυτισμό και τους Εκπαιδευτικούς της Παράλληλης Στήριξης	19
Ο Ρόλος των ΕΔΕΑΥ στη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση	30
Η Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο Πολυπολιτισμικό Δημοτικό Σχολείο	38
Η Συμβολή του Ψυχολογικού Κλίματος της Τάξης στην Ενσωμάτωση των Μαθητών με ΕΜΔ	52
Σύνδρομο NOONAN	64
Κοινωνικές Στάσεις Απέναντι στα ΑμΑ & στα ΑρΕΕΑ στην Τοπική Κοινωνία	74
Λειτουργία της Φαντασίας στο Προσχολικό Περιβάλλον	81
Θεραπεία με Σκύλους για Παιδιά με Διαταραχές στο Φάσμα του Αυτισμού	92

ΠΕΣΕΑ

Δελτίο Τύπου ΠΕΣΕΑ για το Νέο Σχολικό Έτος 2015-2016	105
Δελτίο Τύπου ΠΕΣΕΑ για τη Συγκέντρωση στο Σύνταγμα	109
Δελτίο Τύπου ΠΕΣΕΑ για τη Συγκέντρωση στην Ομόνοια	111

ΕΝΙΑΙΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

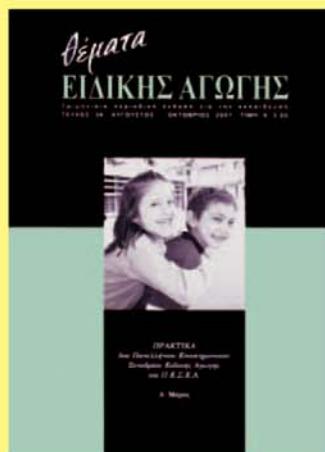
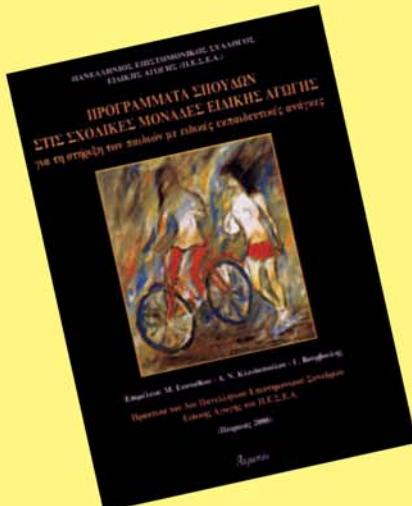
Η χρήση κενών περιεχομένου πολιτικών όρων για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση συντηρεί τις αντιλήψεις του διαχωριστικού (ιατρικού) συστήματος της ειδικής αγωγής με την υποβάθμιση των δικαιωμάτων των αναπήρων, γιατί: α) η αλλαγή ορολογίας δεν συνοδεύεται απαραίτητα από αλλαγή στον τρόπο σκέψης και πράξης, ενώ β) συχνά η διατήρηση ορολογίας που προωθεί τον διαχωρισμό υποδηλώνει ότι η ακολουθούμενη πολιτική έχει την μορφή προσθηκών στο προϋπάρχον μη συμπεριληπτικό σύστημα.

Η απαξίωση της Διεθνούς Συμβάσεως για τα Δικαιώματα των Αναπήρων από τις ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας με την επιμονή τους στην ξεχωριστή νομοθέτηση για την ειδική και την γενική αγωγή ως ξεχωριστού θεσμούς έχει επισημανθεί ως σημαντικό εμπόδιο στην προώθηση του «Σχολείου για Όλους», σύμφωνα με τις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Η αλλαγή του γενικού σχολείου –με πρώτο απαραίτητο βήμα προς την διαμόρφωση συμπεριληπτικού εκπαίδευτικού συστήματος– απαιτεί ενοποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη γενική και την ειδική εκπαίδευση. Στην Ελλάδα, όλοι οι νόμοι που αφορούν στο θέμα αυτό, με εξαίρεση το Ν. 1566/1985, αντιμετωπίζουν διαχωριστικά το θεσμό της ειδικής αγωγής. Η ξεχωριστή νομοθέτηση για την εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαίδευτικές ανάγκες αποτελεί εξ ορισμού διάκριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, κατά το Ν. 4074/2012.

Στα πλαίσια των ξεχωριστών για την ειδική αγωγή νόμων (βλ. Ν.3699/2008) ορίζονται: α) βάσει διαγνωστικών κατηγοριών, ποιοι είναι οι μαθητές με αναπηρίες και ποιοι είναι οι μαθητές με ειδικές εκπαίδευτικές ανάγκες, και β) επακριβώς ποιο θα είναι τα πλαίσια στο οποία οι μαθητές αυτοί δύνανται να φοιτούν σε αναλογία με την αναπηρία τους και τη σοβαρότητα των μαθησιακών τους δυσκολιών. Οι δυσκολίες αυτές τελικά παρουσιάζονται ως χαρακτηριστικό του μαθητή, ενώ ο ρόλος του σχολείου στην εμφάνισή τους αποσιωπάται, και η τοποθέτηση/ένταξη του μαθητή στον χώρο του γενικού σχολείου καθορίζεται από το κατά πόσο αυτός έχει αξιολογηθεί και διαγνωστεί και είναι αρκετά φυσιολογικός ώστε να μην επιβαρύνει/προκαλέσει τον τρόπο λειτουργίας του γενικού σχολείου. Ξεκινώντας λοιπόν από μία εκ διαμέτρου αντίθετη φιλοσοφία από αυτή της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, η ξεχωριστή νομοθεσία για την ειδική αγωγή προβλέπει μέτρα ατομικής στήριξης των παιδιών που φέρουν την διαγνωστική ετικέτα «ειδικές εκπαίδευτικές ανάγκες» στον χώρο του γενικού σχολείου, το οποίο και αφήνει ανέγγιχτο από οποιαδήποτε αλλαγή και αναμόρφωση. Με αυτόν τον τρόπο το ξεχωριστό σύστημα της ειδικής αγωγής εισέρχεται στο περιβάλλον του γενικού σχολείου και εν μέσω ασαφούς ορολογίας παρουσιάζεται ως συμπεριληπτικό μέτρο. Έτσι, «...θεσμοποιεί και

κατοχυρώνει την αναγκαιότητα μίας Ειδικής Παιδαγωγικής, αρμόδιοι για την οποία θεωρείται ότι είναι ένα σύνολο ειδικών επαγγελματιών, που εντοπίζονται έξω από τη γενική τάξη». Στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής μάλιστα η ειδική αγωγή αποκτά κύρος, όχι για την επιστημονική της εγκυρότητα, αλλά για τις υπηρεσίες που προσφέρει στον φέροντα την διαγνωστική ετικέτα, ενώ διαφορετικές διαγνωστικές ετικέτες αποκτούν διαφορετική αξία ως προς το είδος και την έκταση της παροχής. Αυτού του ειδούς η μεταφύτευση της ειδική αγωγής στο περιβάλλον του γενικού σχολείου όχι μόνο δεν εξυπηρετεί την πορεία προς την συμπεριληπτική εκπαίδευση αλλά αντιθέτως αναπαράγει την διαχωριστική εκπαίδευση μέσα στο γενικό σχολείο. Αγνοούνται οι επισημάνσεις του Συνηγόρου του Πολίτη ότι: α) «η ειδική αγωγή πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος προκειμένου να επιτευχθεί η διασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση για τα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και η ανάγκη αναθεώρησης και αναδιάταξης του ρόλου της στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα, και β) «στο Συμπεριληπτικό Σχολείο η εξαπομίκευση θεωρείται δικαίωμα για όλα τα παιδιά και όχι ειδική εκπαιδευτική ανάγκη».

Στην Ελλάδα, αντί για χρήση ξεκάθαρης και πλήρως τεκμηριωμένης ορολογίας γίνεται απλή αναπαραγωγή κενών περιεχομένου πολιτικών και εκπαιδευτικών όρων, ενώ η οποιαδήποτε απόπειρα αποσαφήνισης του ιδεολογικού περιεχομένου της χρησιμοποιούμενης γλώσσας αποκαλύπτει την σταθερή και ακλόνητη προσήλωση στην ιδεολογίας της ατομικής παθολογίας και της διαχωριστικής ειδικής αγωγής. Έτσι δημιουργείται το χάσμα: ανάμεσα στα ιδεολογήματα και τις ρητορικές της εκπαιδευτικής πολιτικής και τη φιλοσοφία της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Οι εμμονές για ξεχωριστό νόμο για την ειδική αγωγή, η συνέχιση της χρήσης ασαφούς γλώσσας και κυρίως η έλλειψη αναστοχασμού, ως προς την πραγματική ιδεολογία αναπαραγωγής εκπαιδευτικών θεσμών & πολιτικών αποφάσεων, δεν στηρίζουν την ενταξιακή-συμπεριληπτική μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά αντιθέτως οδηγούν στον υποβιβασμό ενός σημαντικότατου ζητήματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ζήτημα φιλανθρωπίας. Είναι αδήριτη ανάγκη για όλους και όλες που εμπλέκονται στην εκπαίδευση των ΑμεΑ και των ΑμεΕΕΑ να αποκτήσουν την ευρεία προοπτική της κοινωνικής πτυχής στην πολιτική και πρακτική της ειδικής εκπαίδευσης. Να κατανοήσουμε όλοι μας ότι η εκπαίδευση των ΑμεΑ και των ΑμεΕΕΑ δεν είναι προϊόν φιλανθρωπίας και συναισθημάτων ανθρωπισμού, αλλά αποτέλεσμα αναγκών ευπαθών κοινωνικών ομάδων και συμφερόντων των ειδικών στο χώρο της εκπαίδευσης τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα.



Για την προώθηση των σκοτπών του Π.Ε.Σ.Ε.Α. το Δ.Σ. προσφέρει τα τεύχη 1 έως και 70 του περιοδικού Θέματα Ειδικής Αγωγής καθώς και την αυτοτελή έκδοση των Πρακτικών του Ζου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. αντί του ποσού των διακοσίων δεκαπέντε ευρώ (215,00€) συν δεκαπέντε ευρώ (15,00€) έξοδα αποστολής



Για την Προσφορά επικοινωνείτε
στο e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
ή στα τηλέφωνα: 6977244295 (Μηνάς Ευσταθίου)
και 6944126716 (Γιώργος Γαλάνης)

Η καταβολή του ποσού της Προσφοράς θα γίνεται
με Τοχυδρομική Επιταγή των Ε.Λ.Τ.Α.
Προς: Μηνάς Ευσταθίου,
Απελευθερώσεως 14, 453 32 - Ιωάννινα
ή
Προς: Γιώργο Γαλάνη,
Χαριλάου Τρικούπη 85, 181 20 - Κορυδαλλός

ISSN 1108-5509